

quimera

Paul Țanicui
quimera

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Ioana Vilcu
Desenul de pe copertă: Sofia Țanicui (la 4 ani)
Grafica copertei: Vlad Chircă
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Iuliana Constantinescu, Carmen Petrescu

Autorul îi mulțumește sculptorului Nuță Doru,
prietenul său, pentru desenele ierburilor de leac.

Tipărit la Accent Print – Suceava

© HUMANITAS, 2015

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Țanicui, Paul
Quimera / Țanicui Paul. – București: Humanitas, 2015
ISBN 978-973-50-4959-1
821.135.1-31

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382; 0723 684 194

*Sofiei mele
Katiei, la fel*

*El niño busca su voz. [...]
No la quiero para hablar;
me haré con ella un anillo
que llevará mi silencio
en su dedo pequeño.¹*

Federico García Lorca
El Niño Mudo

1. Copilul își caută vocea. [...] / Își caută vocea copilul. /
Nu vreau să spun cuvinte; / dar îi voi face un inel / să-mi poarte
tăcerea / pe degetul mic.

Prolog

Cutia muzicală

Aproape că-l făcuseră și pe el să creadă că nimic rău n-are să i se întâmple dacă au să-l prezinte tuturor celor de față ca pe un ins înzestrat c-un nemaipomenit dar; așa că-l urcaseră pe scenă. Chiar acolo. Iar după ce prietenii lui au mai strigat încă o dată „Cântă, Mauro!“, a înțeles că nu mai avea încotro, el era cel chemat.

O mai pățise și-n alte dăți. Iar aici, în restaurantul lui Albert, vin oameni de toate soiurile. Vin să-și toace banii ca și cum n-ar mai apuca a doua zi, căci locul împlinește toate dorințele, și cele spuse, și cele ferecate-n taină, la un loc.

Cum era de așteptat, râsetele au umplut sala. Atât a durat până cineva să arunce un rest de friptură drept în pieptul lui – cât să-l vadă încercând timid o reverență – și hohotele să zguduie din nou localul. Până și Albert, patronul, a venit să vadă ce se întâmplă.

— Cântă odată, băiete, pentru numele lui Dumnezeu! îi strigă un domn cu monoclu de la cea mai apropiată masă de scenă.

Și, ca să le facă pe plac, Mauro se pornește: mai întâi chitara, apoi basul, tobele, clarinetul, după care

vocea, toate la un loc, cântecul pe care-l auzise cu tatăl lui când s-au dus să pună gaz.

Abia ieșiseră la șosea și taică-su oprise mașina. I se părea că bate ceva la motor și asta îl făcuse să se strecoare sub el. El, Mauro, a mișcat de butoanele alea colorate, cum îi ceruse bătrânul, și tot nu pricepea de unde venea muzica.

M-am născut în a șasea zi a celei de-a șasea luni, de Sărbătoarea Întemeierii, când lumea se adună în Piața Mare să chefulască șase zile la rând. Se aprind torțe, se aduc butoaie de băutură și câștile trec din mână în mână. În mulțime apar crainici care strigă numele născuților în această zi, tații copiilor se strâng lângă foc și beau rachiu până dimineața. Așa a primit și tatăl meu vestea. Și așa a petrecut până când pentru el nu s-a mai găsit nimic de băut. Iar când s-a întors acasă eram deja la școală. Dar mama l-a primit.

*

Dacă don Fernando, patronul mamei mele, nu s-ar fi oferit să o ducă la serviciu în mașina lui cea nouă, tata n-ar fi văzut niciodată de-aproape un motor – așa, într-o duminică, l-a desfăcut bucată cu bucată și, cât șeful mamei își bea ceaiul în verandă, l-a pus la loc, întocmai.

A râs don Fernando și a promis că-i va construi un garaj. N-a construit un garaj, dar în schimb i-a trimis clienți bătrânului. În spatele casei noastre era un teren plin de bălării și acolo, într-un șopron, tata și-a deschis atelierul. În mai puțin de un an, când orașul deja se

umpluse de mașini, se adunaseră atâția clienți, încât bătrânul a trebuit să-și mai ia două ajutoare. A mutat atelierul în partea din față, și mama, care se pricepea la desen, i-a pictat o firmă în culorile curcubeului.

Era de muncă. Din zori până în noapte se auzeau bocănituri de ciocan, de fiare căzute, de motoare ambalate, și mamei îi venea din ce în ce mai greu să reziste. Se plângea tot timpul că nu se mai poate odihni. Deasupra garajului tata își amenajase un dormitor în care eu îmi petreceam după-amiezile, căci asta mă făcea să uit de toate umilințele îndurate la școală.

La ora prânzului, când ajungeam acasă, tata stătea tolănit în pat, cu șapca trasă pe ochi și fuma iarbă bună. Mă întindeam lângă el și, după ce îmi lăsam și eu cozorocul pe nas, începea să-mi povestească despre ce făcuse până-n jumătatea zilei – despre bujiile schimbate, despre arbori cotiți, despre cutii de viteze, despre țevi de eșapament. Povestea ca și cum toate se întâmplaseră cu mult timp înainte – nu cu o zi, o lună, un an, ci cu secole în urmă:

— Dacă aș fi știut ce mă așteaptă, poate m-aș mai fi gândit. Motorul arăta ca un măr zdrobit și inima a început să-mi bată, de-ai fi zis că sunt clopotele de Sf. Anton... Tot ce învățasem nici cât o ceapă degerată nu mai conta, se scursesese din mintea mea ca atunci când te scapi pe cracul pantalonilor... Dar stai așa! M-am adunat, mi-am șters mâinile de unsoare și am zis hai!

În ziua aceea am urcat direct în hogaagul bătrânului. L-am găsit agitat, răscolind printre sticlele de sub pat și înjurând printre dinți. Am coborât în fugă scările care duceau în garaj. Unul dintre băieții care lucrau cu tata

își lua prânzul direct pe capota unei mașini – asta nu i-ar fi plăcut bătrânului; nu i-am zis nimic, n-ar fi folosit oricum, era surdomut.

Intru în casă. În drum spre bucătărie aud zgomote. Ușa camerei unde doarme mama e crăpată și mă îndrept într-acolo. Văd spatele gol al celuiilalt ucenic al tatălui meu. Îl văd încercând să iasă din salopetă și o văd pe mama aplecată, ținându-se de tăblia patului. Știu că privesc la ceva rușinos. O aud pe mama țișând și aud ușa trântită în spatele meu. Atât de tare, că zguduie toată casa.

Am petrecut o parte din noapte în garaj. Stăteam în pat și număram muștele prinse în plasa păianjenului, chiar deasupra capetelor noastre. Tata a tras din țigară până s-a ars la degete, a aruncat restul pe podea și a zis că cine numără mai multe primește un premiu. Am numărat opt și el doar șapte. A scos o sticlă de rachiu dintr-o valiză de sub pat, a turnat în dop și mi-a zis să-l dau pe gât: întunericul a căpătat deodată gust bun.

După ce bătrânul a adormit, mi-am luat câteva pături și mi-am făcut un culcuș în verandă, sperând că frigul are să mă țină treaz. Mi-era teamă să adorm.

Dimineața, mama a ieșit din bucătărie după ce și-a băut cafeaua, a strâns bagajele adunate în hol și le-a cărat în șareta din fața porții, în care aștepta ucenicul acela. După ce a terminat, și-a pus pălăria cu voal, s-a întors spre mine și m-a strâns de nas, așa cum făcea de câte ori era tristă. N-a spus nimic, dar într-un fel mă bucuram că pleacă. Am ieșit în verandă, tata stătea în ușa garaajului și privea, parcă toată lumea se molipsise de mușenie.

După ce a urcat în șaretă, mama n-a mai întors capul. Ucenicul acela a tras de hățuri și calul a luat-o din loc încet, fără chef, dar pentru totdeauna.

O vreme eu și tata nu ne-am spus prea multe, dar într-o zi l-am găsit agitat cum nu-l mai văzusem niciodată: îi tremura tot corpul și ochii îi sclipeau de parcă ar fi fost bolnav. L-am urmat în garaj.

Am zărit mai întâi o mogâldeată. Iar după ce a aprins lampa și a tras pânza de pe ea, am văzut o mașină. Tata a început să se învârtă în jurul ei. S-a aplecat să-mi arate aripa, portierele, jantele, ciocănea în tablă și, cât s-a oprit să-și tragă răsuflarea, am înțeles: el o construisese! Pe loc, bucuria lui m-a cuprins și pe mine, m-am apropiat și l-am îmbrățișat. Am rămas așa până fitilul lămpii a căzut cu totul în ulei.

Zilele următoare l-am privit vopsind mașina. Mai întâi a șlefuit tabla cu o perie de sârmă groasă, apoi cu una mai fină. Rugina s-a transformat în praf, praful l-a curățat cu o piatră cu mulți pori.

— Tabla tre' să fie curată și netedă, altfel nu prinde vopseaua. Primul strat e cel mai important. Lași să se usuce câteva zile. După asta dai al doilea strat... Știu că nu am fost un tată prea bun, Mauro...

Stăteam pe o lădiță de scule, legat ca și el cu o batistă la gură. Vorbele lui sunau curios prin bucata de pânză.

— Nu ne putem lăuda că o ducem prea bine...

A rămas în loc uitându-se în jur. Apoi, ca și cum și-ar fi adus aminte:

— Unii spun că peria de cupru e cea mai bună. Eu folosesc o bucată de piatră ponce, spălată de apă. Un lucru

*de care să ții cont: mișcările nu tre' să fie altfel decât în
cercuri, dinăuntru spre în afară.*

*Dormeam din nou în camera de deasupra garajului
și seara fumam amândoi iarbă bună.*

*În mai puțin de-o săptămână mașina a fost gata.
În verdele ierbii vopsită și cu aripile nichelate, îmi pă-
rea că arată ca un bondar. Tata era încântat. Hotărâse
să-i facem proba chiar atunci, era atât de nerăbdător,
că nu mai putea amâna cu nimic. Și eu eram curios; și,
după ce ne-am urcat în cabină, în cele mai bune haine
ale noastre, mai întâi a pârâit... după care a tresăltat,
a pârâit din nou, a scos fum și, în final, fierul trezit din
somnul lui de fier s-a mișcat: clătinat la început, ca un
copil, apoi agale, sărind direct în vârsta bunicilor.*

*Lumea în oraș se uita mai mult la noi decât la mașină.
Tata părea să nu bage de seamă. Era atent doar la drum,
îl vedeam cu coada ochiului, concentrat, aplecându-și
urechea la fiecare zgomot, clipind mărunț. După ce am
lăsat în urmă și ultima casă de pe drum, tata a spus ri-
dicându-și bărbia:*

*— Mauro, fiule, cred că ai putea deschide aparatul
acela...*

— ?!

— Butonul roșu... Mișcă de el spre tine...

*Auzisem că există o cutie în care se aud voci, dar nu
văzusem până atunci nici una, cu atât mai puțin într-o
mașină. Am mișcat, așa cum mi-a zis. N-am auzit decât
niște cârâieli ciudate, care m-au făcut să mă trag în
scaun. Bătrânul a râs.*

— Mai mișcă, mai mișcă...

Cuprins

PROLOG	
<i>Cutia muzicală</i>	11
I. INSULA FERICITĂ	
<i>Tino și Nona</i>	31
<i>Părintele Cornelius</i>	36
<i>Brosuța și Aurelia</i>	44
<i>Norocul porcului</i>	57
II. YUNA, YUNONA	
<i>Tarta cu smochine</i>	69
<i>Buena Vida</i>	77
III. LUMEA NOUĂ	
<i>America good!</i>	107
<i>Juan Toro</i>	113
<i>Frați de sămânță</i>	121
<i>Visul american</i>	130
<i>Cheile călugărului sunt la maimuța lui</i>	136
<i>Regele viciilor</i>	144
<i>Felii de pâine puse la uscat</i>	152
<i>Minunile Sfântului Anton</i>	161
<i>Ierburi de leac</i>	169
EPILOG	
<i>Angélica</i>	177